

Beslut om stärkt skydd och ny skötselplan för naturreservatet Kråketorpsskogen i Växjö kommun

Beslut

Länsstyrelsen upphäver beslutet om naturreservatet Kråketorpsskogen daterat den 17 maj 1993 med ärendenummer 231-5019-1989 (bilaga 3) i den del som avser syftet och skötselplanen.

Länsstyrelsen beslutar att föreskriften A1 om förbud mot skogsbruk ska gälla även på fastigheten Växjö Kråketorp 3:15, vilket innebär stärkt skydd i naturreservatet genom ytterligare inskränkningar i rätten att bedriva skogsbruk i de delar av området som staten genom Naturvårdsverket äger.

Länsstyrelsen beslutar att föreskriften A3e ska ha följande lydelse: utöver förbud och föreskrifter i annan lagstiftning är det förbjudet att jaga annat än älg, rådjur, hare, räv, mink, grävling, dovhjort och vildsvin.

Länsstyrelsen beslutar att normalt underhåll av väg får utföras.

Länsstyrelsen beslutar om nytt syfte för naturreservatet.

Länsstyrelsen fastställer bifogad skötselplan (bilaga 2) för reservatets långsiktiga vård.

Syftet med reservatet

Syftet med reservatet är att:

- bevara och restaurera ett för sydsvenska förhållanden stort och unikt skogs- och våtmarksområde,
- skogen ska vara naturskogsartad med stor mångformighet och en rik biologisk mångfald genom att vara varierad och flerskiktad med god tillgång på gamla träd, grova träd, ihåliga träd samt stående och liggande död ved,
- det rörliga friluftslivet ska ges möjlighet till naturupplevelser under förutsättning att det inte påverkar naturvärdena negativt.

Syftet ska uppnås genom att:

- områdets skyddsvärda naturmiljöer bevaras genom föreskrifter som reglerar skogsbruk och olika typer av exploatering,

- områdets skogar får präglas av intern dynamik och naturliga processer vilket kan efterliknas genom naturvårdande skötsel. Områden med ung skog restaureras för att utvecklas mot naturskogar med en varierad struktur, rika på tall och lövträd, (där också livsmiljöer kan nyskapas för att värna skyddsvärda arter),
- lämpliga åtgärder för att främja upplevelsevärdena vidtas.

Skälen för beslutet

Skälen för beslutet är områdets prioriterade bevarandevärden; naturtypen taiga (9110) och friluftsliv. Beslutet om stärkt skydd och ny skötselplan för området bedöms främja bevarandet av de utpekade värdena.

Kråketorpsskogen har stor allmänekologisk betydelse genom sin storlek, mångformighet och orördhet. Området är hydrologiskt intressant eftersom ån och våtmarkerna praktiskt taget är opåverkade av dikning och vattenreglerande åtgärder. Området är botaniskt intressant främst för att det hyser en mångfald av växtsamhällen och övergångsformer mellan dem. Lav- och mossfloran med både västliga och östliga arter, framförallt i de äldsta barrbestånden och i de gamla sumpskogarna, visar att området har en lång kontinuitet. Kråketorpsskogen är zoologiskt intressant därför att den har en rik och typisk fauna för den sydsvenska barrskogen.

Områdets naturvärden är hotade av en ökande andel gran i skogen, vilket innebär att tall samt asp och andra lövträd beskuggas och att föryngring av andra trädslag än gran förhindras. För att gynna de prioriterade bevarandevärdena behövs skötselåtgärder, vilket möjliggörs i och med beslut om stärkt skydd och ny skötselplan för området. Skötselåtgärderna specificeras närmare i skötselplanen.

Redogörelse för ärendet

Ärendets beredning

Förslaget till beslut och skötselplan skickades den 12 december 2022 till sakägare som förelades att komma in med eventuella erinringar. Myndigheter, ideella föreningar med flera har samtidigt lämnats tillfälle att yttra sig över förslaget.

Synpunkter på förslaget till beslut

Skogsstyrelsen ser positivt på att naturvärdena i området skyddas långsiktigt och har inget att invända mot förslag om reviderade föreskrifter eller skötselplan. Skogsstyrelsen tillstyrker därför att nytt beslut och skötselplan antas enligt presenterat förslag.

Skogsstyrelsen bedömer att den föreslagna revideringen av beslut och skötselplan är väl motiverad, där man bland annat beaktat risken för omfattande angrepp av den åttatandade barkborren och beskrivit vilka bekämpningsåtgärder som kan bli aktuella. Vi ser inte att pågående skogsbruk på angränsande mark avsevärt försvåras, då reservatets utbredning förblir densamma som tidigare.

Vägsamfälligheten Växjö Loftstryd GA:1 framför att normalt underhåll av väg och vägtrummor behöver bedrivas i anslutning till naturreservatet, att träd som står nära vägen kan behöva tas bort av framkomlighetsskäl samt att den vändplan som även utgör reservatets västra parkeringsplats behöver röjas för att bibehålla ursprunglig yta och utformning.

Stefan Carlsson, ägare till fastigheten Växjö Asa-Kråketorp 3:8 som ligger både i och utanför naturreservatet, framför att den väg som löper strax utanför den sydvästra reservatsgränsen behöver kunna underhållas normalt genom att vägtrummor får rensas och att träd som växer nära vägen får tas bort.

Mikael Mettälä, en av jakträttsinnehavarna i naturreservatet, framför att jakt på vildsvin och dovhjort bör tillåtas eftersom arterna inte fanns i trakten då reservatet bildades, men nu har invandrat och därför bör hanteras på samma sätt som annat jämförbart jaktbart vilt.

Asa Hembygdsförening framför även den att jakt på vildsvin bör tillåtas i naturreservatet eftersom socknens jordbruksmarker skadas mycket av djuren.

Föreningen framför också farhågor om att naturreservatets nya skötselplan ska komma att innebära konsekvenser för kulturmiljöer längs Musterydsån utanför reservatet. Föreningen menar att det krävs en helhetssyn för att planera vattenföringen och fiskars passager i ån och det påpekas att vattendragets fortsättning i Jönköpings län inte beskrivs i skötselplanen.

Maria Plass, andelsägare i vägsamfälligheten Växjö Loftstryd GA:1, framför att det framstår som oklart om skötselplanen även omfattar områden utanför naturreservatet. Plass motsätter sig hydrologiska åtgärder inom reservatet som ger negativ påverkan på fastigheter utanför reservatet och efterlyser en beskrivning av vilket arbete och vilka andra aktörer än Länsstyrelsen som utför konkreta åtgärder i vattendraget och avrinningsområdet som helhet.

Plass undrar också om motsvarande förslag till nytt beslut och skötselplan har tagits fram för naturreservatet Kråketorpsskogen i Jönköpings län. Vidare framförs en oro för att förslaget till beslut och skötselplan utgör ett första steg i en process att utöka naturreservatet.

Länsstyrelsens bemötande av inkomna synpunkter

Utifrån de synpunkter som framförts på beslut och skötselplan har ändringar och tillägg gjorts, i den mån de bedömts vara praktiskt genomförbara, rimliga i proportion till kostnaderna och förenliga med reservatets syfte.

Länsstyrelsen förtydligar i beslut och skötselplan att normalt underhåll av väg får utföras.

Länsstyrelsen beslutar att jakt på vildsvin och dovhjort inte ska vara förbjuden inom naturreservatet.

Naturreservatets skötselplan omfattar endast det geografiska området inom reservatet. Skötselplanen innebär inte att skötselåtgärder kan utföras utanför naturreservatet. Länsstyrelsen planerar inte att utöka naturreservatet. De skötselåtgärder i vattenmiljöer inom naturreservatet som är föreslagna i skötselområde 4 kommer enligt Länsstyrelsens bedömning inte att påverka områden utanför reservatet.

För att redogöra för förhållandena i den del av Lugnån som ligger inom naturreservatet behöver även de delar som ligger utanför reservatet beskrivas. Att vattendraget nedströms beskrivs mer än uppströms beror på att det faktum att vandringshinder vid Musteryd gör att elritsa, sandkrypare och öring, som förekommer mellan Asasjön och Bråtasjön, inte kan vandra upp och förekomma i reservatet. Det ger en bakgrund till varför förhållandena är som de är. Den del av ån som ligger i norr om länsgränsen beskrivs i beslut och skötselplan för motsvarande naturreservat i Jönköpings län. Vi förtydligar detta i skötselplanen. De aktörer som kan göra åtgärder för att nå målen om god ekologisk status i vattendraget och avrinningsområdet som helhet är främst Mörrumsåns vattenråd, ägare till vattenanläggningar och deras intresseorganisationer.

Länsstyrelsen i Kronobergs län beslutar endast om naturreservat inom länets gränser. Förslaget till beslut och skötselplan har remitterats till Länsstyrelsens i Jönköpings län, som förvaltar det intilliggande reservatet norr om länsgränsen. Länsstyrelsen i Jönköpings län har inte lämnat synpunkter på remissen. Länsstyrelsen i Kronobergs län känner heller inte till att Länsstyrelsen i Jönköpings län planerar att revidera beslut och skötselplan för reservatet i Jönköpings län.

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsens bedömning är att beslutet om naturreservatet Kråketorpsskogen den 17 maj 1993 hänvisar till skötselplanen på ett sådant sätt att skötselplanen ges innehåll av inskränkningar i grundläggande rättigheter för markägare och rättighetsinnehavare. Skötselplanen är därför att betrakta som en del av beslutets föreskrifter.

Syftet med naturreservatet Kråketorpsskogen är enligt Länsstyrelsens beslut den 17 maj 1993 (bilaga 3) att bevara ett för sydsvenska förhållanden stort och unikt skogs- och våtmarksområde orört. Eftersom föreliggande beslut om stärkt skydd i området innebär att skogar påverkade av skogsbruk numera ingår i kärnområdet behöver restaureringsåtgärder utföras för att gynna prioriterade bevarandevärden. Dessutom har utvecklingen i området under de 30 åren sedan beslutet om naturreservat togs inneburet att en stor mängd ung gran föryngrar sig i skogen, vilket missgynnar naturvärdena som ligger till grund för beslutet. Friluftslivet påverkas också negativt av denna utveckling. För att gynna områdets prioriterade bevarandevärden behövs därför restaureringsåtgärder i vissa skötselområden i reservatet.

Beslutet om nytt syfte för naturreservatet i kombination med stärkt skydd i delar där skogsbruk tidigare varit tillåtet samt beslut om ny skötselplan (bilaga 2) innebär bättre förutsättningar att bedriva naturvårdande skötsel och därmed att bevara och utveckla naturreservatets naturvärden. Det innebär att reservatet bibehåller ett minst lika starkt skydd för biologisk mångfald, naturmiljö samt friluftshintressen. Länsstyrelsen anser därför att det föreligger synnerliga skäl att upphäva Länsstyrelsens beslut från den 17 maj 1993 avseende de delar som anges i detta beslut.

Länsstyrelsen anser, vid en intresseprövning enligt 7 kap. 25 § miljöbalken, att reservatsföreskrifternas utformning innebär en rimlig balans mellan de värden som ska skyddas och det intrång detta innebär för enskilds rätt att använda mark och vatten. Beslutet är förenligt med miljöbalkens mål i 1 kap. 1 § och bestämmelserna om hushållning med mark och vatten i 3 och 4 kap. miljöbalken.

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, bedömer Länsstyrelsen att de föreslagna ordningsföreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken och 22 § förordningen om områdesskydd innebär så begränsade kostnadmässiga och andra konsekvenser att det saknas skäl för en konsekvensutredning av regelgivningen.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Enligt 7 kap. 4 § miljöbalken (MB) får ett mark- eller vattenområde av Länsstyrelsen förklaras som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet. Ett område som behövs för att skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer eller livsmiljöer för skyddsvärda arter får också förklaras som naturreservat.

Enligt 7 kap. 5 § MB skall i ett beslut om att bilda naturreservat anges de inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden som

behövs för att uppnå syftet med reservatet (inskränkning i pågående markanvändning). Enligt 7 kap. 5 § MB får Länsstyrelsen meddela beslut om ytterligare inskränkningar i ett naturreservat om det behövs för att uppnå syftet med skyddet.

Om det behövs för att tillgodose syftet med ett naturreservat får Länsstyrelsen enligt 7 kap. 6 § MB förplikta ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla att vissa för skyddet nödvändiga åtgärder utförs inom reservatet.

Enligt 7 kap. 7 § MB får länsstyrelsen helt eller delvis upphäva tidigare beslut om naturreservat med föreskrifter som har meddelats enligt 7 kap. 4-6 §§, om det finns synnerliga skäl.

Föreskrifter om rätten att färdas och vistas inom ett naturreservat och om ordningen i övrigt inom området får meddelas av Länsstyrelsen enligt 7 kap. 30 § MB och 22 § förordningen om områdesskydd (FO), om det behövs för att tillgodose syftet med skyddet.

Länsstyrelsen ska enligt 3 § FO fastställa en skötselplan för reservatet. Planen anger de långsiktiga målen för skötseln av området och föreskriver vilka åtgärder som ska vidtas för att nå dessa mål.

Vid prövning av frågor om skydd av områden enligt 7 kap. MB ska enligt 25 § hänsyn tas även till enskilda intressen. En inskränkning i enskilds rätt att använda mark eller vatten som grundas på skyddsbestämmelse i detta kapitel får därför inte gå längre än vad som krävs för att syftet med skyddet skall tillgodoses.

Uppgifter om naturreservatet

Tabell 1. Administrativa data.

Naturreservatets namn	Kråketorpsskogen	
NVR-id	2002565	
Län	Kronoberg	
Kommun	Växjö	
Natura 2000-område	SE0320031 Kråketorpsskogen	
Socken	Asa	
Lägesbeskrivning	4 km norr om Asa samhälle	
Centrumkoordinater	X: 487312, Y: 6341315	
Naturgeografisk region	Sydsvenska höglandets ostdel	
Huvudsaklig objektkategori	Sö, Skog av särskilt värde för flora och fauna	
IUCN-kategori	Ia, Strikt naturreservat	
Fastigheter och ägarkategori	Asa-Kråketorp 3:8	Privat
	Asa-Kråketorp 3:15	Naturvårdsverket
	Asa-Sandvik 1:1	Privat

	Baggansås 1:7	Privat
	Loftsryd 1:5	Privat
	Plantingsboda 1:3	Privat
Servitut/rättigheter/ samfälligheter	Gemensamhetsanläggning	
Sakägare	Växjö Loftsryd GA:1	
Areal	Enligt bilaga 4	
	Totalareal 217,7 ha, varav 216,9 ha land och 0,8 ha vatten	
Förvaltare	Länsstyrelsen i Kronobergs län	

Beskrivning av området

Naturrestatet Kråketorpsskogen är 217,7 hektar stort och innehåller flera naturtyper som möts i en naturlig mosaik. Gammal barrblandskog dominerar i delvis mycket brant terräng. Centralt i området har en stor del av den äldre skogen stormfällts eller dött till följd av efterföljande angrepp av granbarkborre. Här finns nu täta föryngringar av ungskog. I reservatets västra delar, där skogsbruk tidigare varit tillåtet (och fortfarande är på ett hektar), är skogen också yngre än i resten av området.

Lugnån (även kallad Musterydsån eller Gallakvarnsån) omges av översvämningsskärr, sumpskogar, tallmossar och andra våtmarkstyper. Moss- och lavfloran visar att huvuddelen av området har varit skogbärande under mycket lång tid. Naturrestatets storlek och urskogsliknande kvaliteter i flera naturtyper gör det unikt i södra Sverige.

Terrängen väster om Lugnån är förhållandevis flack och intas av stor areal våtmarker, framförallt tallmossar. Öster om Lugnån är markerna mer kuperade och fastmarken dominerar. I denna del ligger de två gölarna som ingår i området – Skärgöl och Lekaregölen. De högst belägna delarna ligger i östkanten av området och består av en bergkulle som når 250 meter över havet öster om Lekaregölen. Höglänt är också en bergsrygg utsträckt i östvästlig riktning norr om Skärgöl med nivåer på 240 meter över havet. Reservatets lägsta nivå finns utmed ån i söder och ligger på 190 meter över havet.

Området tillhör den naturgeografiska regionen Sydsvenska höglandets ostdel. Denna region karaktäriseras av en berggrund som till största delen består av graniter samt ett mer kuperat landskap – bergkullterräng – och av en något kortare vegetationsperiod än länets södra delar. Berggrunden i området domineras av röd gnejs. Även partier med något rikare berggrund förekommer vilket bland annat märks på riklig förekomst av blåsippra. Jordarna på fastmarkerna domineras av moräner som endast i de södra delarna uppvisar blockrikedom. Berget går i dagen

på en del av höjdområdena i den östra delen men rena hållmarker täcker endast mindre ytor.

Kungörelse

Länsstyrelsen kungör detta beslut i vår författningssamling. Vi för också in kungörelse om beslutet i ortstidning i enlighet med 27 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. I detta fall för vi in kungörelsen i tidningen Smålandsposten. Sakägare ska anses ha fått del av beslutet den dag kungörelsen är införd i tidningen. Beslutet i sin helhet finns tillgängligt på Länsstyrelsen, Kungsgatan 8, Växjö och på Länsstyrelsens hemsida, www.lansstyrelsen.se/kronoberg.

Du kan överklaga beslutet

Se bilaga med överklagandehänvisning.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsråd Malin Almqvist med naturskyddshandläggare Love Eriksen som föredragande. I den slutliga handläggningen har också avdelningschef Maria Levin, enhetschef Maria Unell, naturvårdsförvaltare Sara Lamme och länsjurist Saramaria Johansson medverkat.

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Skötselplan och skötselplanekarta
 - 2a. Skötselplan
 - 2b. Skötselplanekarta
3. Beslut om bildande av naturreservat Kråketorpsskogen den 17 maj 1993 med ärendenummer 231-5019-1989
4. Sakägareförteckning och sändlista
5. Överklagandehänvisning

